

3033 9. Febr. 1894. 2. Beh. af Lovf. om den personlige Kommuneskat. 3034

Siden af denne Sætning vilde opstille den Teori, som min ærede Sidemand til venstre (N. Andersen, Tisted Amts 3dje Valgfreds) i Gaar gjorde gældende, nemlig, at Sogneraadene ere de bedste Skattefordelere her i Landet. Saa forekommer det mig, at vi kunde simplificere Sagen en hel Del ved at sige: Hvad der behøves til at dække Sognekommunernes Udgifter, det overlade vi til Sogneraadene efter bedste Skøn at tage paa de Steder, hvor de mene, at man kan taale at betale Afgiften. Jeg antager, at denne Begrundelse af en særlig Aktiestat vil man ikke give Medhold. Man har forsøgt en anden. Jeg tilstaar, det har været mig noget vanskeligt at følge med; jeg beder om Undskyldning, hvis jeg ikke ganske nøjagtig gengiver de Herrers Tanke, som have fremført Begrundelsen. Den kom frem i Gaar, og er ogsaa kommen frem i Dag. Man siger: Aktieforetagender grundes paa en Forening af store Midler, der virkes derfor paa en særegen kraftig Maade; der kommer en ny Værdi ind derved, at man saaledes har samlet Midler sammen; det kan derfor være rigtigt at bestaae denne ny Værdi. Jeg tror omtrent, det var Tankegangen. I Forbigaaende bemærker jeg, at hvis Aktiebefattningen skal begrundes paa den Maade, ser jeg ikke rettere end, at saa maatte man ganske naturligt komme til at slutte sig til det principale Endringsforslag af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Kredss (Scharling); thi Tanken er netop den, at der skal en særlig Beskaffning paa den Ekstrafortjeneste, som der indvindes gennem Aktieselskaber. Saa længe Aktionærerne kun saa deres 4 pCt., hvilket man anser for at være en ordinær, passende Indtægt af Formue, skulle de ikke betale ekstraordinært; men vindes der mere end 4 pCt., skulle de særlig beskattes. Det synes mig netop at svare til denne Tanke: Der er ved Aktiesammenslutningen tilvejebragt en større Kraft, som kan frembringe bedre Resultater, og som derfor kan taale at betale noget. Men det forekommer mig, at den Begrundelse heller ikke kan holde Stil. Konsekvensen maatte jo nemlig blive — som det i øvrigt ogsaa blev erkendt af det ene af de ærede Medlemmer, til hvilke jeg sigter, i hans Foredrag for nylig — at man særlig beskattede alle andre en-gros-Foretagender; altsaa hvor man

virker for et Maal ved forenede Kræfter, der maatte den samme Grund til særlig Beskaffning være til Stede. Konsekvensen vilde ogsaa være den, at naar blot en eller to Personer dannede et Firma, som virkede med umaadelig Kraft baade her og rundt omkring ved Filialer, burde de særlig beskattes. Man burde ikke nøjes med at holde sig til Personer, nej, man skulde særlig beskaffe deres Bedrift. At dette i Virkeligheden blev en Slags Næringsstat og ikke en personlig Kommuneskat, skal jeg ikke opholde mig videre ved. Men som sagt, det forekommer mig, at Konsekvensen maatte blive den, at man ramte alle de store Virksomheder, navnlig alle Konsortier og Foreninger. Hvilken Forskel er der i Grunden fra dette Synspunkt mellem de to Ting, at hundrede Mennesker slaa sig sammen og danne et Konsortium for at virke ved forenede Midler, og at hundrede Mennesker blive enige om at overtage hver en Aktie lydende paa det og det Beløb, men kalde det et Aktieforetagende. Jeg kan tænke mig, at der af forskellige Grunde kunde være Ønske om at frittere, kontrolere et Aktieselskabs Virksomhed paa forskellig Maade, men fra det Standpunkt, hvorom der her er Tale, nemlig om Kraften, den forøgede, den ny Værdi, synes det mig at maatte være ligegyldigt, om disse hundrede Mennesker have navngivet sig som Medlemmer af et Konsortium, eller om de ikke træde frem paa anden Maade, end som Ejere af Aktier. Tænker man sig f. Eks. et Foretagende af den Slags, som har spillet en stor Rolle i den moderne Tid, en Stores-Forretning, indrettet saaledes, at man ved at tegne sig som Medlem for et Beløb af 20 Kr. kan blive ved for al Evighed at participere, være Deltager i den formentlige Gevinst i en saadan Forretning, der paa den Maade kommer til at omfatte ikke Hundreder, men Tusinder af Mennesker, og at denne Sammenslutning virkelig bevirker, at der kan præsteres overordentlig store Ting i Retning af billige Indkøb og som Følge deraf billige Salg — alt sammen til Fordel for Deltagerne i denne Stores-Forretning — spørger jeg: Er der da mere Grund til at lade en saadan Forretning gaa fri for dette særegne Skattepaalæg end Aktieselskaberne? Jeg vil i øvrigt med Hensyn til den første Begrundelse om, at Aktieforetninger nok kunne "taale"